

Получена: 01.04.2019 г.

Приета: 15.04.2019 г.

ВЛИЯНИЕ НА КОМПЛЕКСНИТЕ ПАРАМЕТРИ ВЪРХУ СТОЙНОСТИТЕ НА КОЕФИЦИЕНТА НА АКТИВЕН ЗЕМЕН НАТИСК ПО ТЕОРИЯТА НА MONONOBE-ОКАВЕ – ЧАСТ ВТОРА

Л. Михова¹, И. Сулай², Н. Керенчев³

Ключови думи: Mononobe-Okabe, коефициент, активен земен натиск, земетръс

РЕЗЮМЕ

В настоящата статия са разгледани и са анализирани числените стойности за коефициента на активен земен натиск K_{AE} по теорията на *Mononobe-Okabe*, при отчитане на влиянието на зададени комплексни параметри, като: ъгъл на наклона на терена зад подпорната конструкция – β ; ъгъл на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция – φ ; ъгъл на наклона на гърба на подпорната конструкция – ω ; ъгъл на триене „почва-подпорна конструкция“ – δ ; ъгъл на наклона на сеизмичното въздействие – θ ; максимално референтно сеизмично ускорение – α ; почвен коефициент в зависимост от типа на земната основа – S ; коефициент r за дуктилност на подпорната конструкция и др. Разработени и оформени са номограми, позволяващи бързо и точно отчитане на коефициента K_{AE} при различни набори от входни параметри. Направени са общи изводи и препоръки.

1. Въведение

Настоящата статия представлява втора част, продължение на статията „Влияние на комплексните параметри върху стойностите на коефициента на активен земен натиск

¹ Лена Михова, проф. д-р инж., кат. „Геотехника“, УАСГ, бул. „Хр. Смирненски“ № 1, 1046 София, e-mail: l_mihova@yahoo.com

² Ирена Сулай, гл.ас. д-р инж., кат. „Пътища и транспортни съоръжения“, УАСГ, бул. „Хр. Смирненски“ № 1, 1046 София, e-mail: irenasulay@abv.bg

³ Николай Керенчев, гл.ас. д-р инж., кат. „Геотехника“, УАСГ, бул. „Хр. Смирненски“ № 1, 1046 София, e-mail: kerenchev@hotmail.com

по теорията на *Mononobe-Okabe* – част първа“, публикувана от авторите в настоящия годишник.

При оразмеряването на подпорни конструкции по Еврокод, меродавна за голяма част от територията на България се явява заетръсната комбинация на натоварване. Текстовете на БДС EN 1998-5 регламентират опростен метод за анализ при проектиране на подпорни конструкции, т.нар. основен модел за псевдостатичен анализ, състоящ се от подпорна конструкция и нейния фундамент, от почвен клин зад конструкцията, намиращ се в състояние на активно гранично равновесие (ако конструкцията е достатъчно гъвкава) и евентуално от почвена маса при стъпката на стената, за която се предполага, че е в състояние на пасивно равновесие. Препоръчва се коефициентът на земен натиск по време на заетръс K_{AE} (статичен + динамичен) да се определя по формулите на *Mononobe-Okabe*.

Върху стойността на K_{AE} влияние оказват различни параметри, като: ъгъл на наклона на терена зад подпорната конструкция – β ; ъгъл на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция – φ ; ъгъл на наклона на гърба на подпорната конструкция – ω ; ъгъл на триене „почва-подпорна конструкция“ – δ ; ъгъл на наклона на сеизмичното въздействие – θ ; максимално референтно сеизмично ускорение – α ; почвен коефициент (коефициент на „усилване“) в зависимост от типа на земната основа – S ; коефициент r за дуктиленост (преместваемост) на подпорната конструкция и др.

Настоящата статия има за цел да представи и обобщи получените числени стойности за коефициента на активен земен натиск K_{AE} по *Mononobe-Okabe*, за две от четирите основни комбинации на комплексните параметри.

– III комбинация: $\alpha = 0,23$, $S = 1,0$, при вариране на $r = 1,0; 1,5; 2,0$;

– IV комбинация: $\alpha = 0,32$, $S = 1,0$, при вариране на $r = 1,0; 1,5; 2,0$.

Комбинации I и II са разгледани в част първа на тази статия.

Основна задача е разработването и оформянето на номограми, позволяващи бързо и точно отчитане на коефициента K_{AE} при различни набори от входни параметри.

2. Изчисляване на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) по *Mononobe-Okabe*

2.1. Основни приемания и заложили числени обхвати на комплексните параметри

При изчисляването на K_{AE} са направени основни приемания и са заложили числени обхвати на комплексните параметри (за почва, терен, подпорна конструкция и др.) с цел постигане на вариативност и изчерпателност на получените резултати.

- 1) Ъгълът на наклона на терена зад подпорната конструкция е с числен обхват $\beta = 0^\circ \div 40^\circ$ със стъпка 5° .
- 2) Ъгълът на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция е с числен обхват $\varphi = 15^\circ \div 45^\circ$, със стъпка 5° .
- 3) За всички анализни ситуации, подпорната конструкция е приета с вертикален гръб, т.е. $\omega = 0^\circ$.

- 4) За всички анализни ситуации ъгълът на триене „почва-подпорна конструкция“ е приет $\delta = 0,5\varphi$.
- 5) Определянето на ъгъла на наклона на сеизмичното въздействие θ е по форм. (1):

$$\theta = \tan^{-1} \left[\frac{k_h}{1 \mp k_v} \right], \quad (1)$$

където k_h е хоризонтална компонента на сеизмично въздействие;

k_v – вертикална компонента на сеизмично въздействие. Знакът пред k_v в знаменателя на форм. (4) е приеман с „-“.

В съответствие с регламентите на [2], поради липсата на специфични изследвания, коефициентите k_h и k_v , са приети, както следва (вж. форм. (2) и (3)):

$$k_h = \alpha(S/r), \quad (2)$$

$$k_v = \pm 0,5k_h \text{ при } a_{yg}/a_g > 0,6, \quad (3)$$

където α е максимално референтно сеизмично ускорение, (отношение на изчислителното ускорение на земната основа към земното ускорение);

S – почвен коефициент в зависимост от типа на земната основа;

r – коефициент за дуктилност (преместваемост) на подпорната конструкция;

a_{yg} – изчислително ускорение на земната основа във вертикално направление;

a_g – изчислително ускорение на земната основа тип А.

6) Максималното референтно сеизмично ускорение е прието с две меродавни стойности: $\alpha = 0,23$ и $\alpha = 0,32$.

7) Почвеният коефициент в зависимост от типа на земната основа е приет с меродавна стойност: $S = 1,0$ за тип земна основа D (респ. А).

8) Коефициентът за дуктилност на подпорната конструкция е приет с три меродавни стойности: $r = 1,0$, $r = 1,5$ и $r = 2,0$.

2.2. Определяне на обобщения коефициент на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β и ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция φ – таблици и номограми

За всяка комбинация на комплексни параметри са съставени по три таблици и шест номограми:

- III комбинация: табл. 1, табл. 2, табл. 3, фиг. 1, фиг. 2, фиг. 3, фиг. 4, фиг. 5, фиг. 6;
- IV комбинация: табл. 4, табл. 5, табл. 6, фиг. 7, фиг. 8, фиг. 9, фиг. 10, фиг. 11, фиг. 12.

Таблиците представят конкретните числени стойности за обобщения коефициент на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен), като входните параметри, заложенни при провеждането на изчисленията са систематизирани вдясно на всяка основна таблица. Оформените номограми предоставят възможност за бързо и точно отчитане на стойността за K_{AE} в зависимост от φ и β .

Формулите за изчисляване на K_{AE} и входните параметри позволяват получаването на конкретни числени стойности за коефициента на активен земен натиск за всяка от посочените стойности на φ и β . В представените таблици е оградена област с червен фон, която авторите на настоящата статия определят като „недефинирана област по теорията на *Mononobe-Okabe*“. Основание за това е наблюдението, че след достигане на определени стойности за φ и β , при едни и същи входни параметри, стойността на K_{AE} се запазва константна. Това показва, че даденото математическо решение има своята граница на приложимост и следва да се вземе предвид при провеждането на проектни изчисления. Напълно недефинирани области са получени за:

III комбинация:

- при $\beta = 40^\circ$ за всички стойности на φ , съгласно табл. 1;

IV комбинация:

- при $\beta = 30^\circ, 35^\circ$ и 40° за всички стойности на φ , съгласно табл. 4;
- при $\beta = 40^\circ$ за всички стойности на φ , съгласно табл. 5.

Въз основа на оформените шест таблици и 12 номограми са направени следните основни, обобщени заключения относно получените стойности за коефициента на активен земен натиск K_{AE} :

- 1) при едни и същи стойности на $\alpha, S, \omega, \delta, \beta$, при увеличаване на стойността на φ , намалява стойността на K_{AE} ;
- 2) при едни и същи стойности на $\alpha, S, \omega, \delta, \varphi$, при увеличаване на стойността на β , нараства стойността на K_{AE} ;
- 3) при едни и същи стойности на $\alpha, S, \beta, \varphi, \omega, \delta$, при увеличаване на r , намалява стойността на K_{AE} (вж. табл. 3, табл. 4, табл. 5, респ. табл. 6, табл. 7, табл. 8);
- 4) при едни и същи стойности на $S, \beta, \varphi, \omega, \delta, r$, при увеличаване на α , нараства стойността на K_{AE} (вж. табл. 3 и табл. 6; табл. 4 и табл. 7; табл. 5 и табл. 8).
- 5) при едни и същи стойности на $S, \beta, \varphi, \omega, \delta, r$, при увеличаване на α , нараства обхватът на „недефинираната област по теорията на *Mononobe-Okabe*“.

Таблица 1. Стойности на коефициента на активен земен натиск K_{AE} при $\alpha = 0,23; S = 1,0; r = 1,0; \omega = 0^\circ$

Коефициент на активен земен натиск K_{AE}								Входни параметри	
β [°]	φ [°]								
	15	20	25	30	35	40	45	α [-]	0.23
0	1.0001	0.7465	0.6141	0.5142	0.4334	0.3660	0.3087	S [-]	1.00
5	1.1148	0.9936	0.7127	0.5759	0.4758	0.3962	0.3306	r [-]	1.00
10	1.1148	1.1259	0.9760	0.6742	0.5348	0.4354	0.3576	k_h [-]	0.2300
15	1.1148	1.1259	1.1223	0.9470	0.6307	0.4908	0.3932	k_v [-]	0.1150
20	1.1148	1.1259	1.1223	1.1038	0.9067	0.5825	0.4441	θ [°]	14.5682
25	1.1148	1.1259	1.1223	1.1038	1.0707	0.8558	0.5300	ω [°]	0.0000
30	1.1148	1.1259	1.1223	1.1038	1.0707	1.0233	0.7950		
35	1.1148	1.1259	1.1223	1.1038	1.0707	1.0233	0.9627		
40	1.1148	1.1259	1.1223	1.1038	1.0707	1.0233	0.9627		

Таблица 2. Стойности на коефициента на активен земен натиск K_{AE} при $\alpha = 0,23; S = 1,0; r = 1,5; \omega = 0^\circ$

Коефициент на активен земен натиск K_{AE}								Входни параметри	
β [°]	φ [°]								
	15	20	25	30	35	40	45	α [-]	0.23
0	0.7325	0.6036	0.5031	0.4211	0.3526	0.2947	0.2450	S [-]	1.00
5	0.9284	0.6896	0.5583	0.4594	0.3800	0.3145	0.2594	r [-]	1.50
10	1.0496	0.9018	0.6445	0.5122	0.4153	0.3389	0.2764	k_h [-]	0.1533
15	1.0496	1.0387	0.8657	0.5962	0.4646	0.3707	0.2977	k_v [-]	0.0767
20	1.0496	1.0387	1.0140	0.8202	0.5447	0.4157	0.3257	θ [°]	9.4288
25	1.0496	1.0387	1.0140	0.9759	0.7661	0.4904	0.3660	ω [°]	0.0000
30	1.0496	1.0387	1.0140	0.9759	0.9252	0.7041	0.4340		
35	1.0496	1.0387	1.0140	0.9759	0.9252	0.8628	0.6355		
40	1.0496	1.0387	1.0140	0.9759	0.9252	0.8628	0.7902		

Таблица 3. Стойности на коефициента на активен земен натиск K_{AE} при $\alpha = 0,23; S = 1,0; r = 2,0; \omega = 0^\circ$

Коефициент на активен земен натиск K_{AE}								Входни параметри	
β [°]	φ [°]								
	15	20	25	30	35	40	45	α [-]	0.23
0	0.6686	0.5538	0.4612	0.3847	0.3205	0.2660	0.2194	S [-]	1.00
5	0.7778	0.6188	0.5054	0.4160	0.3431	0.2823	0.2311	r [-]	2.00
10	1.0200	0.7329	0.5690	0.4574	0.3714	0.3021	0.2449	k_h [-]	0.1150
15	1.0200	0.9996	0.6840	0.5182	0.4093	0.3271	0.2618	k_v [-]	0.0575
20	1.0200	0.9996	0.9659	0.6308	0.4659	0.3611	0.2834	θ [°]	6.9566
25	1.0200	0.9996	0.9659	0.9198	0.5736	0.4126	0.3130	ω [°]	0.0000
30	1.0200	0.9996	0.9659	0.9198	0.8621	0.5131	0.3589		
35	1.0200	0.9996	0.9659	0.9198	0.8621	0.7942	0.4504		
40	1.0200	0.9996	0.9659	0.9198	0.8621	0.7942	0.7176		

Таблица 4. Стойности на коефициента на активен земен натиск K_{AE} при $\alpha = 0,32; S = 1,0; r = 1,0; \omega = 0^\circ$

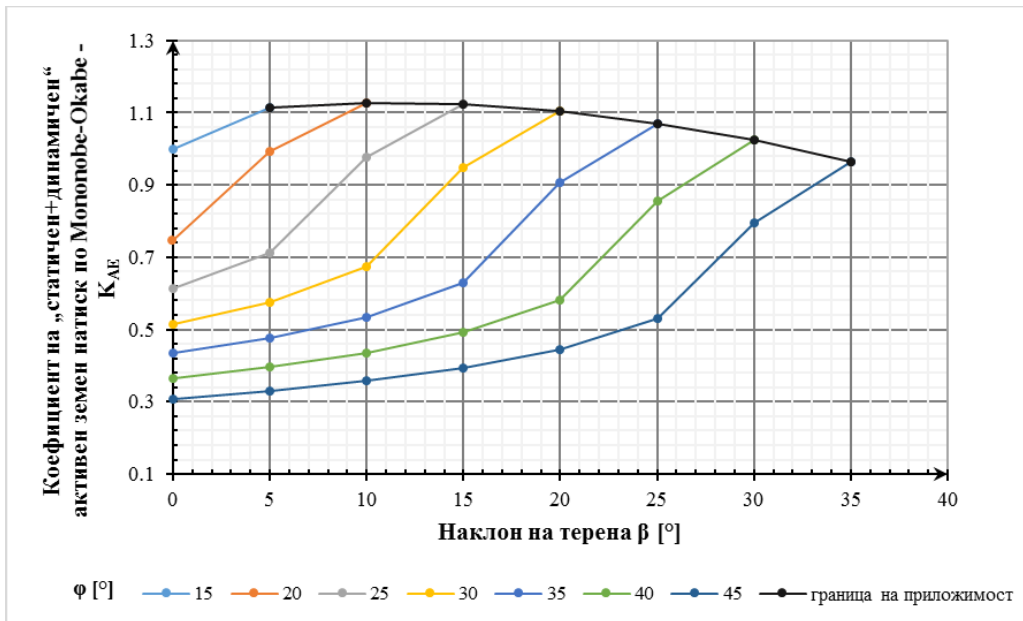
Коефициент на активен земен натиск K_{AE}								Входни параметри	
β [°]	φ [°]								
	15	20	25	30	35	40	45		
0	1.2033	1.2462	0.8430	0.6833	0.5724	0.4854	0.4138	α [-]	0.32
5	1.2033	1.2462	1.2744	0.8215	0.6530	0.5394	0.4519	S [-]	1.00
10	1.2033	1.2462	1.2744	1.2869	0.7924	0.6175	0.5026	r [-]	1.00
15	1.2033	1.2462	1.2744	1.2869	1.2831	0.7555	0.5771	k_h [-]	0.3200
20	1.2033	1.2462	1.2744	1.2869	1.2831	1.2626	0.7112	k_v [-]	0.1600
25	1.2033	1.2462	1.2744	1.2869	1.2831	1.2626	1.2254	θ [°]	20.8545
30	1.2033	1.2462	1.2744	1.2869	1.2831	1.2626	1.2254	ω [°]	0.0000
35	1.2033	1.2462	1.2744	1.2869	1.2831	1.2626	1.2254		
40	1.2033	1.2462	1.2744	1.2869	1.2831	1.2626	1.2254		

Таблица 5. Стойности на коефициента на активен земен натиск K_{AE} при $\alpha = 0,32; S = 1,0; r = 1,5; \omega = 0^\circ$

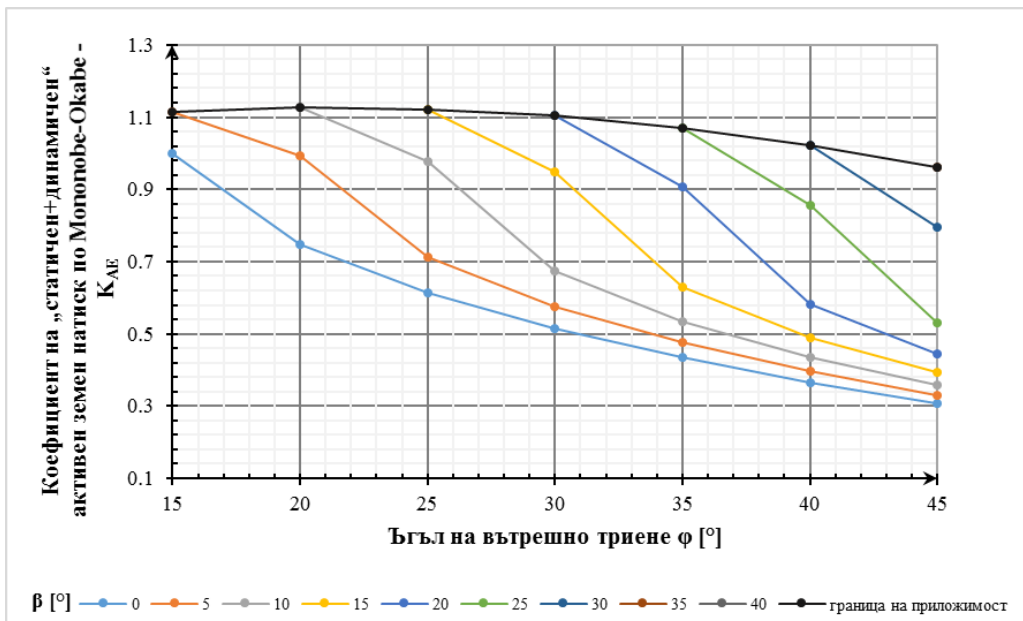
Коефициент на активен земен натиск K_{AE}								Входни параметри	
β [°]	φ [°]								
	15	20	25	30	35	40	45		
0	0.8993	0.7081	0.5859	0.4911	0.4136	0.3486	0.2933	α [-]	0.32
5	1.0999	0.8778	0.6709	0.5462	0.4519	0.3761	0.3131	S [-]	1.00
10	1.0999	1.1059	0.8485	0.6301	0.5041	0.4112	0.3375	r [-]	1.50
15	1.0999	1.1059	1.0972	0.8108	0.5852	0.4597	0.3690	k_h [-]	0.2133
20	1.0999	1.1059	1.0972	1.0741	0.7649	0.5364	0.4132	k_v [-]	0.1067
25	1.0999	1.1059	1.0972	1.0741	1.0366	0.7113	0.4843	θ [°]	13.4310
30	1.0999	1.1059	1.0972	1.0741	1.0366	0.9855	0.6510	ω [°]	0.0000
35	1.0999	1.1059	1.0972	1.0741	1.0366	0.9855	0.9217		
40	1.0999	1.1059	1.0972	1.0741	1.0366	0.9855	0.9217		

Таблица 6. Стойности на коефициента на активен земен натиск K_{AE} при $\alpha = 0,32; S = 1,0; r = 2,0; \omega = 0^\circ$

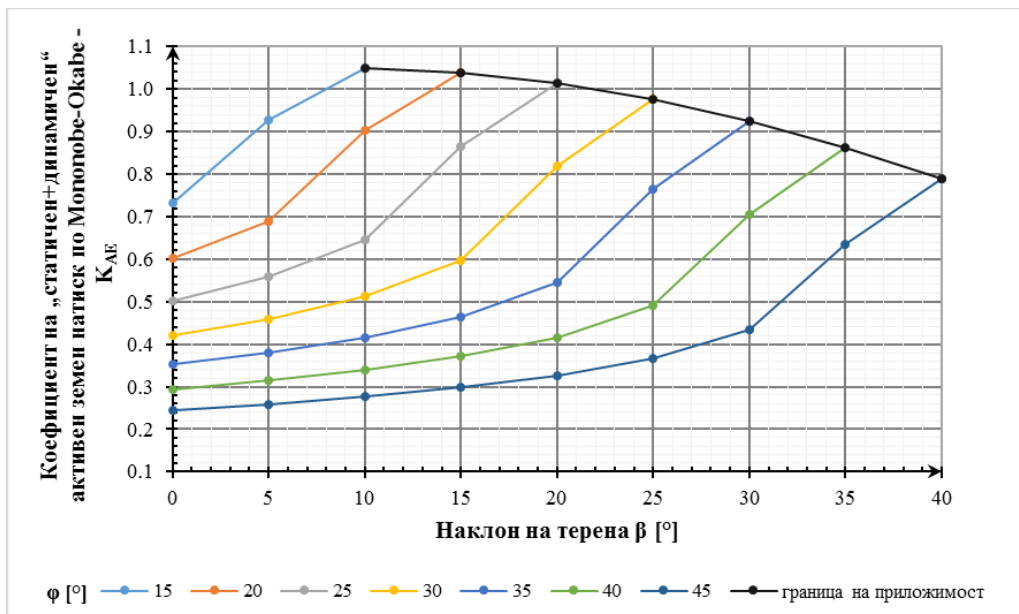
Коефициент на активен земен натиск K_{AE}								Входни параметри	
β [°]	φ [°]								
	15	20	25	30	35	40	45		
0	0.7457	0.6133	0.5111	0.4280	0.3587	0.3001	0.2499	α [-]	0.32
5	0.9931	0.7043	0.5688	0.4678	0.3871	0.3206	0.2647	S [-]	1.00
10	1.0550	0.9752	0.6603	0.5230	0.4238	0.3459	0.2825	r [-]	2.00
15	1.0550	1.0458	0.9457	0.6127	0.4756	0.3791	0.3046	k_h [-]	0.1600
20	1.0550	1.0458	1.0228	0.9047	0.5614	0.4267	0.3340	k_v [-]	0.0800
25	1.0550	1.0458	1.0228	0.9862	0.8528	0.5070	0.3766	θ [°]	9.8658
30	1.0550	1.0458	1.0228	0.9862	0.9367	0.7911	0.4502	ω [°]	0.0000
35	1.0550	1.0458	1.0228	0.9862	0.9367	0.8755	0.7208		
40	1.0550	1.0458	1.0228	0.9862	0.9367	0.8755	0.8037		

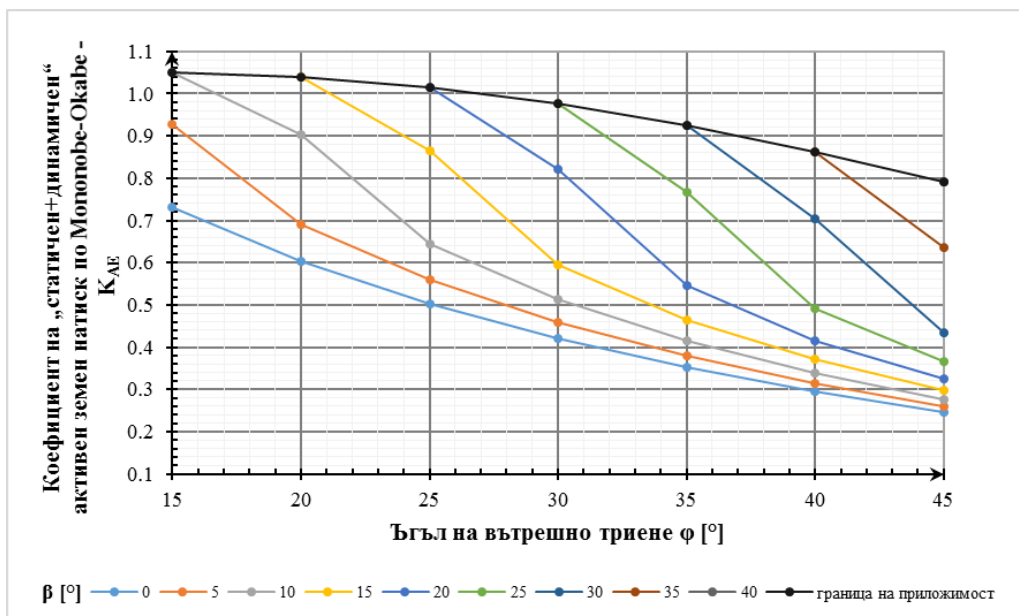
Фиг. 1. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β и ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ , при $\alpha = 0,23$, $S = 1,0$, $r = 1,0$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

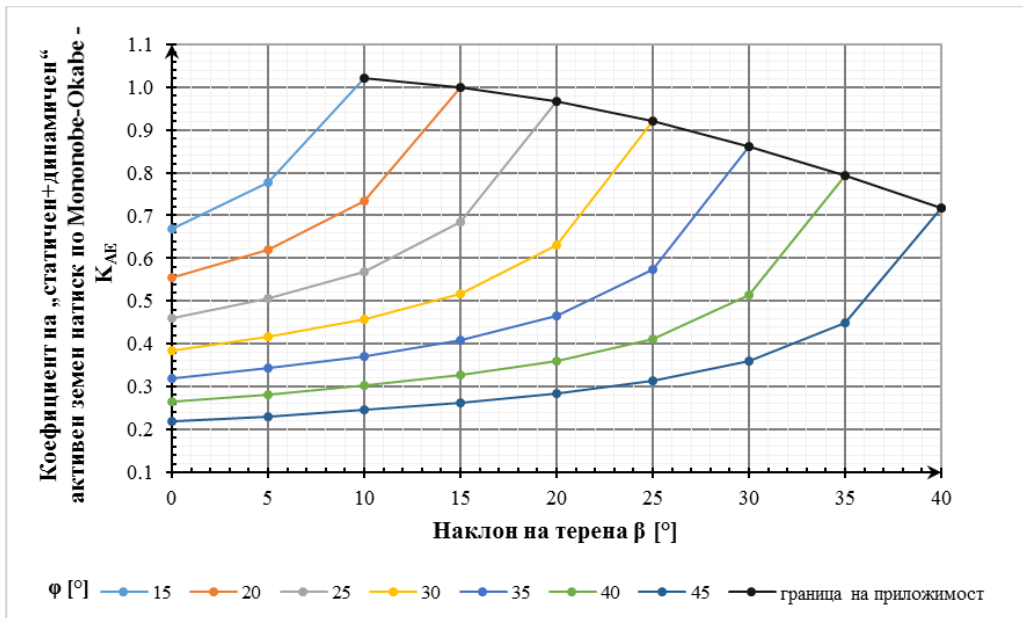
Фиг. 2. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ и на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β , при $\alpha = 0,23$, $S = 1,0$, $r = 1,0$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

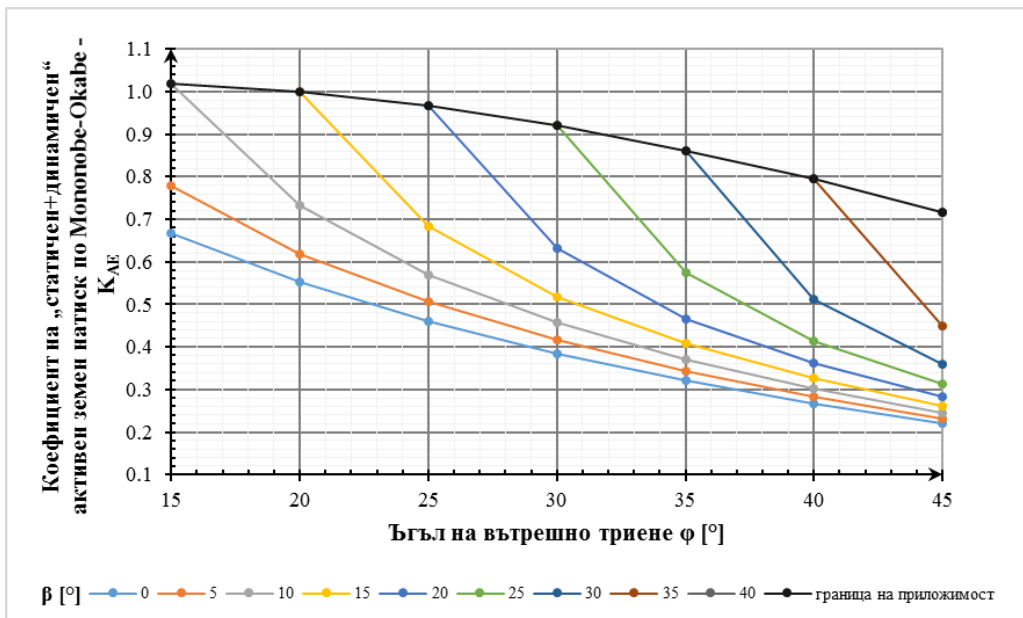
Фиг. 3. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β и ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ , при $\alpha = 0,23$, $S = 1,0$, $r = 1,5$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

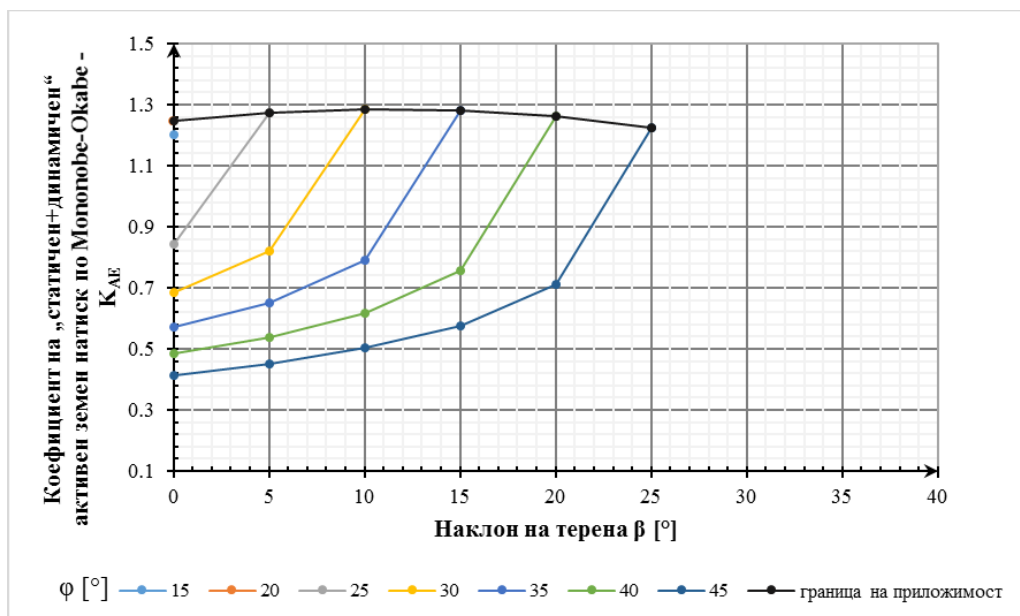
Фиг. 4. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ и на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β , при $\alpha = 0,23$, $S = 1,0$, $r = 1,5$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

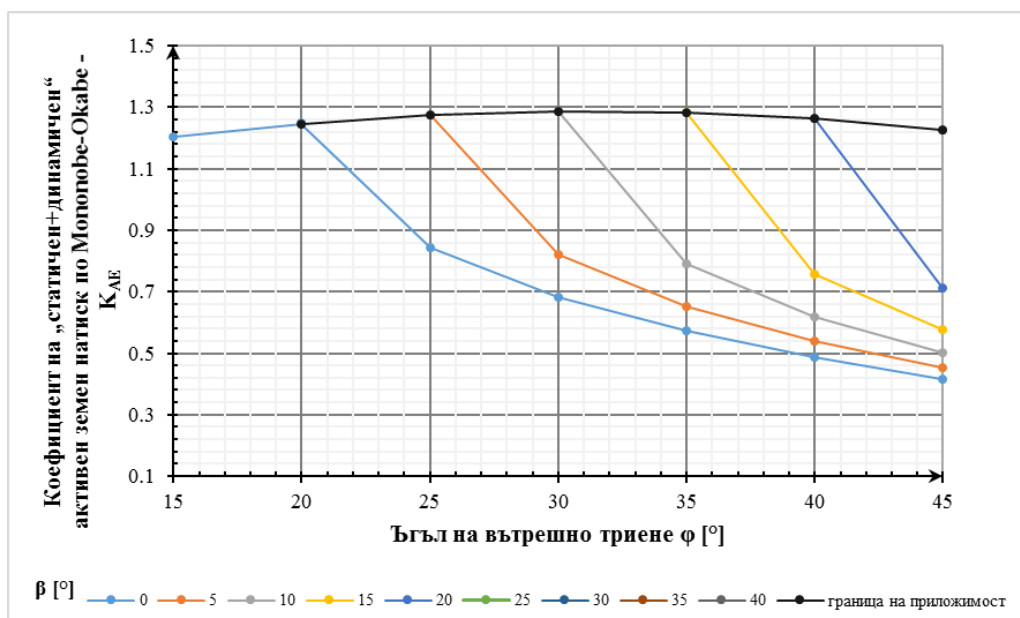
Фиг. 5. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β и ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ , при $\alpha = 0,23$, $S = 1,0$, $r = 2,0$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

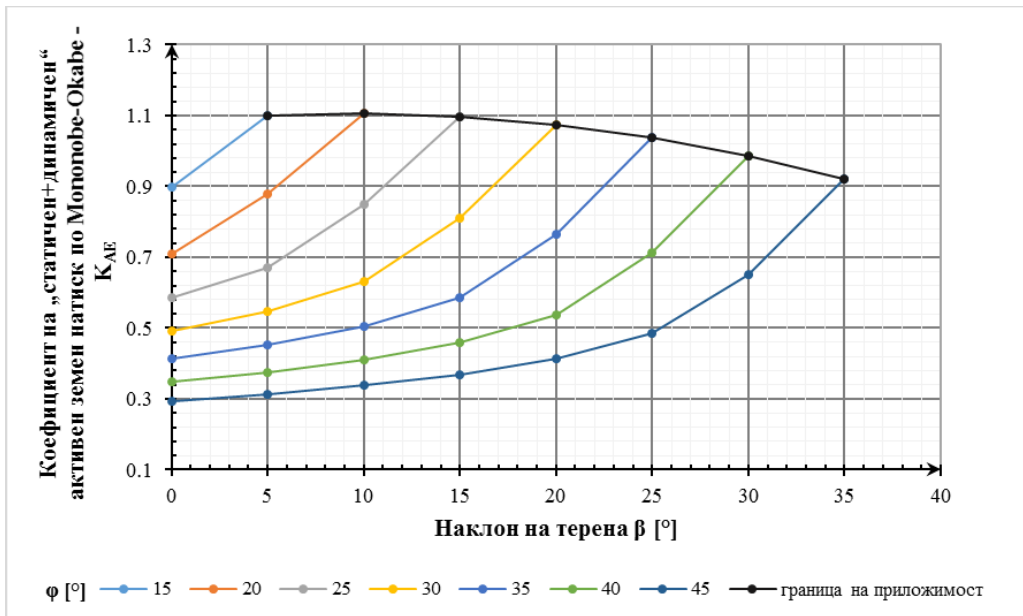
Фиг. 6. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ и на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β , при $\alpha = 0,23$, $S = 1,0$, $r = 2,0$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

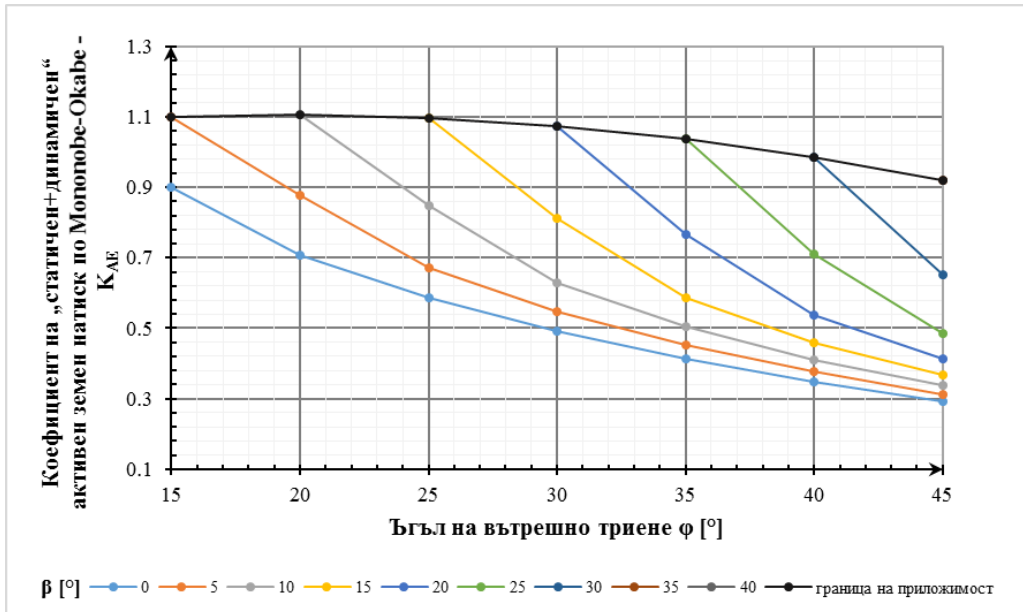
Фиг. 7. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β и ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция φ , при $\alpha = 0,32$, $S = 1,0$, $r = 1,0$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

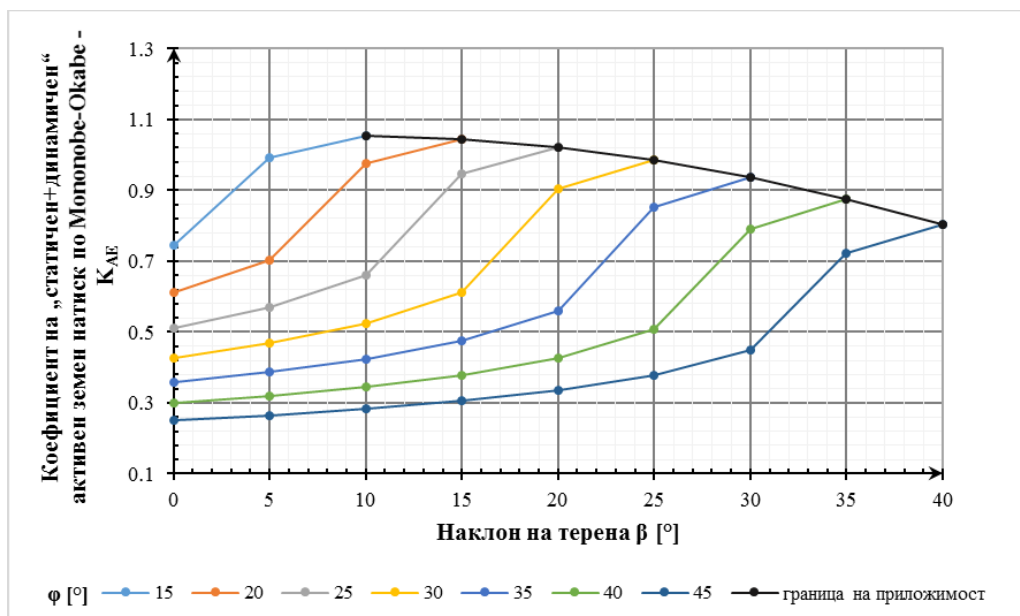
Фиг. 8. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция φ и на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β , при $\alpha = 0,32$, $S = 1,0$, $r = 1,0$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

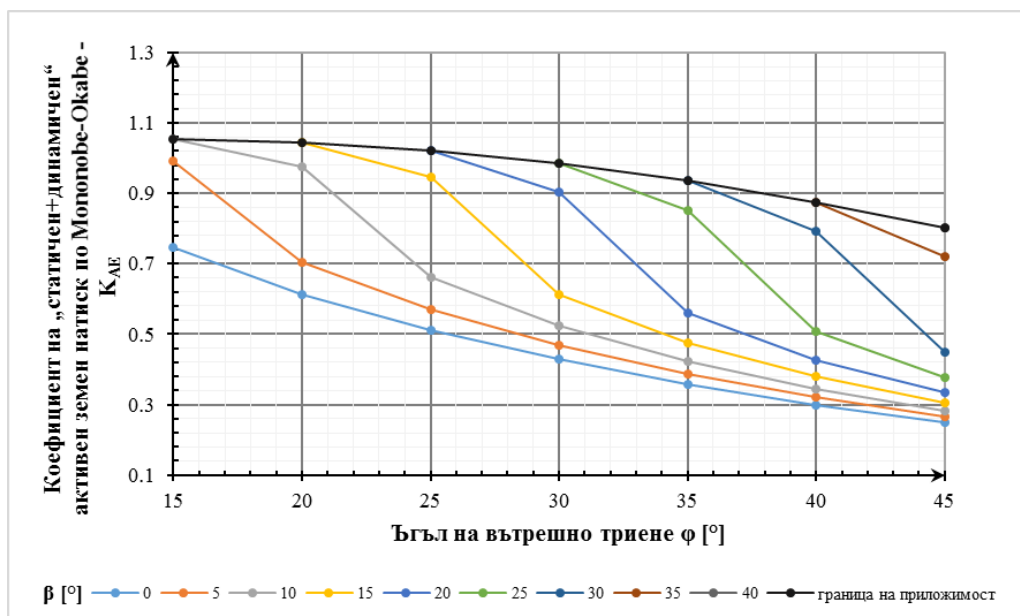
Фиг. 9. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β и ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ , при $\alpha = 0,32$, $S = 1,0$, $r = 1,5$ и $\omega = 0^{0\circ}$ “

Фиг. 10. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ и на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β , при $\alpha = 0,32$, $S = 1,0$, $r = 1,5$ и $\omega = 0^{0\circ}$ “

Фиг. 11. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β и ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ , при $\alpha = 0,32, S = 1,0, r = 2,0$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

Фиг. 12. Номограма за „Определяне на коефициента на активен земен натиск K_{AE} (статичен + динамичен) въз основа на ъгъла на вътрешно триене на почвата зад подпорната конструкция ϕ и на ъгъла на наклона на терена зад подпорната конструкция β , при $\alpha = 0,32, S = 1,0, r = 2,0$ и $\omega = 0^{\circ}$ “

Изводи

Настоящата статия разгледа и анализира получените числени стойности за коефициента на активен земен натиск K_{AE} по *Mononobe-Okabe*, при отчитане на влиянието на зададени комплексни параметри. Направени са изводи и препоръки за две основни комбинации на параметрите: 1) $\alpha = 0,23$, $S = 1,0$, при вариране на $r = 1,0; 1,5; 2,0$; 2) $\alpha = 0,32$, $S = 1,0$, при вариране на $r = 1,0; 1,5; 2,0$. Разработени и оформени са номограми, позволяващи бързо и точно отчитане на коефициента K_{AE} .

ЛИТЕРАТУРА

1. <https://www.eurocodeapplied.com/design/en1998/mononobe-okabe>, посетен на 18.02.2019.
2. БДС EN 1998-5:2005 Еврокод 8: Проектиране на конструкциите за сеизмични въздействия. Част 5: Фундаменти, опорни конструкции и геотехнически аспекти.
3. БДС EN 1998-1/NA Еврокод 8: Проектиране на конструкциите за сеизмични въздействия Част 1: Общи правила, сеизмични въздействия и правила за сгради, Национално приложение.
4. *Илов, Г. и колектив*. Ръководство по Геотехника, разработено съгласно изискванията на Еврокод 7. Геотехническо проектиране, изд. КИИП, София 2012.

THE INFLUENCE OF COMPLEX PARAMETER VALUES ON THE MONONOBE-OKABE EARTH PRESSURE COEFFICIENT FOR ACTIVE STATE – PART TWO

L. Mihova¹, I. Sulay², N. Kerenchev³

Keywords: Mononobe-Okabe method, dynamic earth pressure coefficient, earthquake analysis

ABSTRACT

The paper aims to analyze and estimate the computed values of the *Mononobe-Okabe* dynamic earth pressure coefficient for active state, taking into account the influence of given input parameters, such as: inclination angle of the backfill surface – β ; design value of the friction angle of soil – φ ; wall back surface inclination angle – ω ; design value of the friction angle between the soil and the wall – δ ; auxiliary angle – θ ; reference peak ground acceleration – α ; soil parameter, depending on the subsoil class – S ; factor, affecting the horizontal seismic coefficient – r , etc.

Nomograms have been designed, allowing the approximate graphical computation of the *Mononobe-Okabe* dynamic earth pressure coefficient for active state at given input parameter values.

---

¹ Lena Mihova, Prof. Dr. Eng., Dept. “Geotechnics”, UACEG, 1 H. Smirnenski Blvd., Sofia 1046, e-mail: l_mihova@yahoo.com

² Irena Sulay, Assist. Prof. Dr. Eng., Dept. “Road Construction”, UACEG, 1 H. Smirnenski Blvd., Sofia 1046, e-mail: irenasulay@abv.bg

³ Nikolay Kerenchev, Assist. Prof. Dr. Eng., Dept. “Geotechnics”, UACEG, 1 H. Smirnenski Blvd., Sofia 1046, e-mail: kerenchev@hotmail.com